

Richard Brautigan

Talihsiz Bir Kadın

Türkçesi: Sanem Erdem

Roman

İphigenia

Bundan böyle başka bir evde mi yaşayacağım peki?

Agamemnon

Bunları konuşmayalım,
küçük kızlar böyle şeyleri bilmemeli.

İphigenia

Troya'da işlerini yoluna koyar koymaz geri dön baba.

EURİPİDES

İphigenia Aulis'te*

---

* Euripides, *İphigenia Aulis'te*, çev. Ari Çokona, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2017, s. 26.

N.

Pine Creek, Montana

13 Temmuz 1982

Sevgili N,

Arkadaşınla telefonda konuştuğuktan sonra çok sarsıldım elbette, hatta sersemledim desem yeri. Telefonun yanına çöküp bir süre bakakaldım; sonra da yakın bir komşumu, M'yi aradım ve ona karpuz isteyip istemediğini sordum. Birkaç gün önce bana uğrayan misafirlerime karpuz almıştım ama yemeye fırsat bulamamıştık. Koca bir karpuzla kalakalmış bekâr bir adamdım işte.

Komşum biraz karpuz alabileceğini söyledi. Yarım saat sonra yemeğe davet etti. Evde o ve onu ziyaret eden T adındaki arkadaşı vardı. Hem karpuzu da getirebilirdim.

Arkadaşınla aramızda geçen telefon konuşmasından olacak, "Şimdi getireyim," dedim. Galiba tam o anda birini görmek istiyordum sadece.

"Olur," dedi komşum.

"Hemen geliyorum," dedim ben de.

Buzdolabına gidip karpuzu çıkardım ve yolun az ilerisindeki komşumun evine yürüdüm. Mutfağın tel kapısını tıklattım. Kapıyı açması bir dakika falan sürdü. Üst kattaki yatak odasından inmişti.

“Karpuzu getirdim,” diyerek tezgâhın üzerine koydum.

“Evet,” dedi, buz gibi bir ses ve tereddüdünü belli eden bir tavırla.

Karpuzla ilgili bir şey göstermek istiyordum ona, bunun için bıçak alıp onu kesmesi gerekiyordu. Karpuzla ilgili göstermek istediğim şey mühim değildi; zaten kestikten sonra o da sanki başka bir yerdeymiş, benimle mutfakta değilmiş gibi tereddütte kalmaya devam etti.

Arkadaşınla aramızda geçen telefon konuşmasından biraz bahsetmek istemişim, ama onun tereddütlü hali ve artan huzursuzluğu beni de tereddüt ve huzursuzluğa düşürdü birden.

Sonunda, sanırım sadece birkaç dakika geçmişti ki yere bakarak şöyle dedi, “T’yi yukarıda yatakta kıvranıırken bırakıp geldim.”

T, erkekti.

Karpuzu getireceğim diye onların sevişmesini bölmüştüm. İlk düşüncelerim şöyleydi: Biriyle sevişirken neden telefonu açmıştı ve neden o an gelmeyeyim diye bir bahane uydurmamıştı? Herhangi bir şey diyebilirdi yani, daha sonra uğrayabilirdim ona. Ama olur demişti.

Neyse işte, öziir dileyip eve döndüm ben de.

Sonra durumun komikliğini düşündüm ve seni arayıp olanları anlatasım geldi çünkü mizah anlayışın bunu anlamaya çok uygun. Keyifle dinlerken o melodik kahkahanı atacağın ve “İnanmıyorum!” gibisinden bir şeyler derken bir yandan da gülmeye devam edeceğin bir hikâye bu.

Telefon karşısında öylece kalakalmıştım ve seni aramayı çok istiyordum ama bunu yapmama imkân yoktu çünkü kısa süre önce telefonda görüştüğüm arkadaşın senin perşembe günü öldüğünü söyledi bana.

Arkadaşımın sevişmesini böldüğümde işte bununla ilgili konuşmaya gitmiştim. Karpuz, içimdeki kederden bahsetmek ve bundan böyle seni arayıp az önce başımdan geçen olay gibi, sadece senin mizah anlayışının takdir edebileceği bir şeyler anlatamayacak oluşumu kafamda bir yere oturtmak için saçma bir bahaneden başka bir şey değildi.

Sevgiyle,

NIKKI ARAI, KALBİNİN ATTIĞI SON ÂNA KADAR
KANSERE KARŞI VERDİĞİ MÜCADELENİN ARDIN-
DAN, 8 TEMMUZ 1982'DE SAN FRANCISCO'DA GE-
ÇİRDİĞİ KALP KRİZİ SONUCU HAYATINI KAYBETTİ.
OTUZ SEKİZ YAŞINDAYDI. ONU ÖZLEYECEĞİME
ADIM GİBİ EMİNİM.

NOT: SAYFA XI GÖZDEN GEÇİRİLECEK

Honolulu'da sessiz bir kavşağın ortasında yepyeni bir kadın ayakkabısının öylece durduğunu gördüm. Deriden yapılmış bir elmas gibi parıldayan kahverengi bir ayakkabıydı. Bir araba kazasının kalıntıları arasında yer alması için ortada hiç neden yoktu, orada bir resmi geçit yapıldığına dair bir belirti de yoktu; yani ayakkabının ardında yatan hikâyeyi asla bilemeyeceğiz.

Bahsetmiş miydim bilmiyorum, tabii ki bahsetmedim; ayakkabının eşi yoktu. Yalnız, bir başına, adeta ürkütücüydü. İnsanlar bir ayakkabı gördüklerinde, diğer teki ortalarda yoksa neden enikonu tedirgin olurlar? Diğerini ararlar. Ayakkabının diğer teki nerede? Buralarda olmalı.

Bu uğurlu başlangıçla bir kişinin yolculuğunu anlatmaya devam edeceğim; sanki yıllar önce başlayan ama fiziksel zamanda sadece birkaç aya tekabül eden bir serbest düşüş takvim-haritası gibi.

Eylül sonunda Montana'dan ayrılıp iki haftalığına San Francisco'ya gittim. Sonra da ders vermek için Doğu Yakası'na, Buffalo, New York'a döndüm; ardından da bir hafta Kanada'da kaldım. Oradan San Francisco'ya döndüm ama mali bakımdan dara düştüğüm için orada üç hafta geçirdikten sonra körfezin diğer yakasına, Berkeley'e taşınmak zorunda kaldım.

Berkeley'de üç hafta kaldıktan sonra birkaç günlüğüne Ketchikan, Alaska'ya gittim; sonra da kuzeye uçup geceyi Anchorage'da geçirdim. Ertesi sabah erkenden Anchorage'ın karına veda edip Hawaii, Honolulu'ya (ben bu takvim-harita-

yı tamamlarken sabredin lütfen) uçup orada bir ay geçirdim; oradaki günlerimin ortalarına doğru da iki günlüğüne Maui Adası'na gittim. Sonra Honolulu'ya dönüp ziyaretimi tamamlayarak Berkeley'ye döndüm. Şimdi orada yaşıyorum ve şu-bat ortasında Chicago'ya gitmeyi bekliyorum.

Takvim-haritanın neresinde olduğumuza dair artık kabaca bir fikrimiz olduğuna göre yolculuğumuza devam edelim. Bu yolculuk pek kısılacağa benzemiyor, zira buraya varmak işte bu kadar zaman aldı ve şimdi de neredeyse baştan başlıyoruz. Honolulu'daki bir kavşakta duran bir kadın ayakkabısı tekinin ve bir adamın birkaç ay boyunca oradan oraya mekik dokuyarak, Kanada'ya kısaca uğrayıp Amerika'yı baştan başa katetmesinin ne önemi olduğu sorulabilir.

Umarım çok yakında daha ilginç bir şeyler olur.

İyi olurdu.

Belki bu bir başlangıç olur: Kendini hangi odada astığını bilmek istemiyorum. Bir gün, bilen birisi anlatmaya başladığında bunu bilmek istemediğimi söylemiştim. Uzatmayacak kadar kibardı. Mesele orada öylece, evdeki mutfak masasında kapandı.

O sırada sofradaydık ve onun intiharının akşam yemeğine dahil olmasını da istemiyordum. Yemekte ne vardı hatırlamıyorum; ama talihsiz bir kadının ölümü yediklerimize hiçbir şekilde çeşni katmayacaktı.

İnsan marketteki baharat reyonuna gidip mercanköşk, reyhan, kişniş tohumu, dereotu ve sarımsak tozu arasında gezindiğinde, her sofrayı berbat etmeyi vadeden korkunç sonuçlara yol açacak muhteviyata sahip bir baharat şişesinin etiketinde, kendini asmış bir insan resmi görmek istemez.

Hazırlayacağınız herhangi bir yemeğin tarifine kendini asarak-ölmeyi eklemek istemezsiniz ya da gittiğiniz bir misafirlikte sofraya oturunca tadı biraz farklı bir yemek servis edilmesi üzerine aynı zamanda evsahibi olan aşçıya dönüp o

tadın ne olduğunu sorarsınız, evsahibi de sakince, “Yeni bir baharat deniyorum. Hoşuna gitti mi?” der.

“Değişikmiş. Tam çıkaramadım. Adı ne?”

“Kendini asarak ölmek.”

Madem kendini öldüren kadından bahsediyorum, bu kитаba bir Honolulu kavşağında yatan bir ayakkabının durumuna kafa yormaktan muhtemelen daha uygun bir şekilde başladık sayılır; bu yüzden bu yolculuğun dördüncü, beşinci ve altıncı paragraflarında kabaca sıralanan fiziki yer değiştirmeleri içeren takvim-haritada gezinecek gücü ve özgürlüğü hissediyorum.

Bugün benim doğum günüm.

Eskiden katıldığım partileri, sevdiklerim ve dostlarımla varlığını anımsar gibiyim ama bunların hiçbiri olmayacak bugün. Çok ilgisizim, adeta kendi duygusallığımdan sürgün yedim. Hem zaten bu konuda elimden gelen bir şey yok. Tek bildiğim şey, bir daha 46 yaşında olmayacağım.

Aziz Patrick Günü’nde tüm Avustralya’yı tıpkı bir bilardo masası gibi örtecek kadar yeşillere bürünmüş, şarkı söyleyen sarhoş bir İrlandalı olsaydım bile bunun kimseye olumlu bir etkisi olmazdı.

Berkeley’den San Francisco’ya giden sabah treninde, daha önce hiç görmediğim ve muhtemelen bir daha asla görmeyeceğim yol arkadaşlarıma bugünün doğum günüm olduğunu söylemem benim için anlamlı olmazdı.

San Francisco Körfezi’nin altındaki tünelden geçtiğimiz sırada, üzerimizde balıklar yüzerken, yanımda oturan yabancıya dönüp, “Bugün benim doğum günüm. 47 oldum,” desem herkes çok rahatsız olurdu.

İlk başta kendi kendime konuşuyormuşum gibi davranırlardı. İnsanların doğrudan sizinle değil de kendi kendilerine konuştuğunu düşünmek çok daha kolaydır. İnsanlar doğrudan sizinle konuştuğunda onları duymazdan gelmek fazladan ve daha zorlu bir çaba gerektirir.